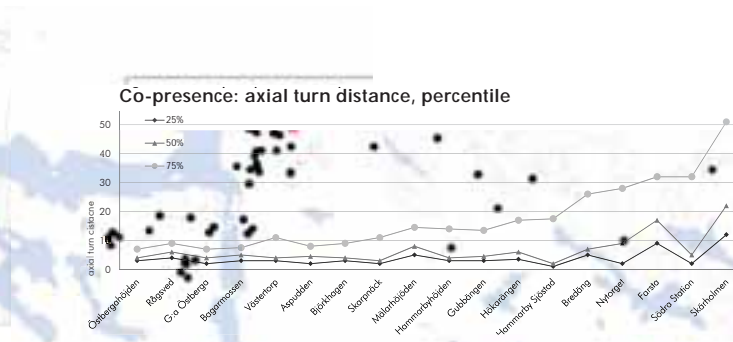
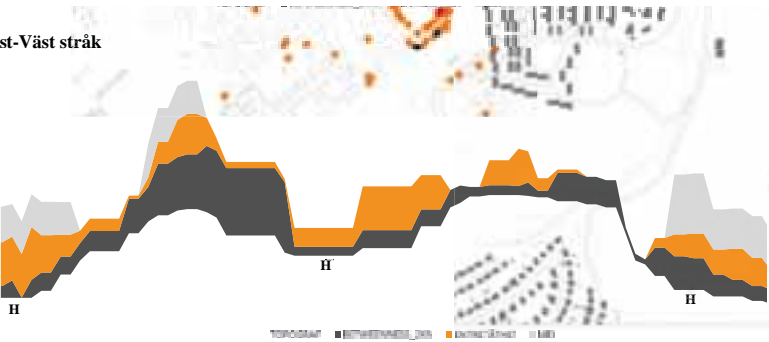

DELA[D] STAD

Ann Legeby • Lars Marcus • Meta Berghauser Pont
Arkitekturskolan KTH

UTMANING: SOCIALT SAMMANHÅLLEN STAD VEMS STAD?

**“Jag hann fylla sjutton innan
jag var inne i centrum, och
jag förstod ingenting om livet
därinne”**

Zlatan Ibrahimovic 2011

VEMS STAD? SEGREGATION I DET OFFENTLIGA RUMMET

Ökad integration är ett prioriterat mål i er budget. Den mäts genom ett antal mått. Är det ett bra sätt?

– Det är bra att veta att så här ser det ut. Men det är ingen åtgärd. Sen säger inte siffrorna allt. Du får inte med attityder, inställning, känslan av hopplöshet, utanförskap. Till exempel är det fruktansvärt frustrerande att veta att vissa aldrig lämnar sin stadsdel.

Hur vet ni det?

– Vi träffar folk i Biskopsgården eller Angered som säger det. Jag har varit på SFI-utbildning där kvinnorna sagt att Gustaf Adolfs torg vet de inte var det är, de lämnar inte sin stadsdel. Det kan vara att man är rädd eller kanske att man inte får

GöteborgsPosten 140324

”Alla får inte ett värdigt mottagande”

Anneli Hulthén är lugn med att det inte nappar. Däremot är hon frustrerad över att ha misslyckats att vända utvecklingen när det gäller segregationen i Göteborg.

Kommunstyrelsens ordförande Anneli Hulthén (S) har varit i Göteborg i sex år. Hennes parti har varit i staden de senaste tolv åren. Ändå är hon inte alltid medveten om vad som händer i Göteborgs olika stadsdelar. När det gäller integration skiljer hon sig från många andra i rikspolitiska kretsar.

– Nej, men allt hänger ihop. För då ingen arbetssituation, har du inga vuxna Skolebarn, förklarar Hulthén.

”Har man i grunden värderingen att vi inte är lika allihopa då känner jag ärligt talat att man inte behöver gå med i mitt parti.”

– Jag hade nog egentligen önskat att myndigheterna direkt kunde få längre tid på sig i en introduktionskurs där de kunde arbeta på ett landsbygdspråk och få hjälp och stöd som individer. Nu ska de ut i klasserna så fort, men där är vi inte överens i den mångfaldiga gruppen.

Ökad integration är ett prioriterat mål i er budget. Den mäts genom ett antal mått. Är det ett bra sätt?

– Det är bra att veta att så här ser det ut. Men det är ingen åtgärd. Sen säger inte siffrorna allt. Du får inte med attityder, inställning, känslan av hopplöshet, utanförskap. Till exempel är det fruktansvärt frustrerande att veta att vissa aldrig lämnar sin stadsdel.

Socialdemokraternas

- I riksdagsvalet 2010 fick S förpartiet rösta 30,7 procent
- I Göteborg fick S 25,2 procent av rösterna
- I kommunalvalet i Göteborg tapade S röst och förlorade sju mandat. Partiet gick tillbaka med en procentenheter och fick 29,4 procent av rösterna
- De västaste parterna i Göteborg, för S är Bergsten där partiet i några distrikt har över 70 procent av rösterna.

Anneli Hulthén

SAMSPEL I DET OFFENTLIGA RUMMET: PROCESSER SOM FORMAR SAMHÄLLET

'BEING IN THE CITY'

'BEING IN SOCIETY'

SOCIALT HÅLLBAR STAD

JÄMLIKA LIVSVILLKOR
MEDBORGARINFLYTANDE
SAMSPEL-STADSLIV
TRYGGHET

AVSAKNAD AV UTBYTE
OJÄMLIKA LIVSVILLKOR

LEDER TILL:
ÖKAD POLARISERING
MINSKAD SOCIAL SAMMANHÅLLNING

URBAN UTVECKLING: STATLIGT INITIATIV KUNSKAPSUTVECKLING & KUNSKAPSSPRIDNING

- **Bättre levnadsvillkor i stadsdelar med brett utanförskap**
- **Minskade socioekonomiska skillnader inom städerna och regionerna**
- **Färre stadsdelar med utbrett utanförskap**

'Turn-around'
1980-tal

Blommansatsningen
1996-1998

Nationella exempel
1998-1999

Storstadssatsningen
1998-2004
24 stadsdelar, 7 kommuner

Bergsjön 133 milj. kr
Hjällbo 149 milj. kr
Gårdsten 124 milj. kr
N Biskopsgården 92 milj. kr

Lokala Utvecklingsavtal
2007-2010
23 stadsdelar, 15 kommuner

Mål: Möjliggöra för kommuner att bilda lokala partnerskap med statliga myndigheter samt aktörer inom den privata och ideella sektorn.

URBAN UTVECKLING: STATLIGT INITIATIV URVAL AV STADSDELAR I FOKUS

- Förvärvsfrekvens lägre än 52%
- Mer än 4.8% försörjningsstöd
- Gymnasiebehörighet lägre än 70%
- Befolkning över 4000 personer

9 KOMMUNER 15 STADSDELAR

BORÅS

Hässleholmen

GÖTEBORG

Bergsjön

Gårdsten

Hjällbo

Norra Biskopsgården

KRISTIANSTAD

Gamlegården

LANDSKRONA

Centrum-Öster

MALMÖ

Herrgården

Södra Sofielund/Seved

STOCKHOLM

Rinkeby

Tensta

SÖDERTÄLJE

Hovsjö

Ronna

TROLLHÄTTAN

Kronogården

VÄXJÖ

Araby

GÖTEBORG - EN STAD FÖR ALLA

Livschanser ska utjämnas

Hållbar stadsutveckling

Minska sociala klyftorna i samhället

Solidaritet - jämställdhet och rättvisa

Möta främlingsrädsla och diskriminering i vardagen

Bygga fler bostäder

Höja kvalitén i skolan

Arbetslöshet bekämpas

Göteborgarnas bostadsbehov ska mötas bättre

STADSBYGGANDE

ATT ÖVERSÄTTA MÅL & VISIONER [TEXT] TILL BYGGD MATERIA

De offentliga stadsrummen är viktiga platser för **samspelsintegration**. Om det finns arenor för möte och man kan känna tillhörighet på platsen kan olika grupper komma i kontakt med varandra. **Sociala nätverk kan skapas** när människor möts, fördomar och stigmatisering motverkas och marginaliserade gruppers exkludering kan minska.

Göteborgs Översiktsplan 2009

TEXT

STADSFORM

VILKA RESURSER NÅR DINA KVARTER? HUR BRA ÄR STADEN PÅ ATT SKAPA NÄRHET?

VARFÖR DELA STADENS RUM? BETYDELSEN AV 'CO-PRESENCE' ELLER 'SAMTIDIGTVARANDE'

**LÄRA SIG & FORMA
SAMHÄLLETS SPELREGLER**

**FORMELL-INFORMELL
KONTROLL**

KONFLIKT-FÖRHANDLING

TILLIT

**'SVAGA BAND-STARKA
BAND'**

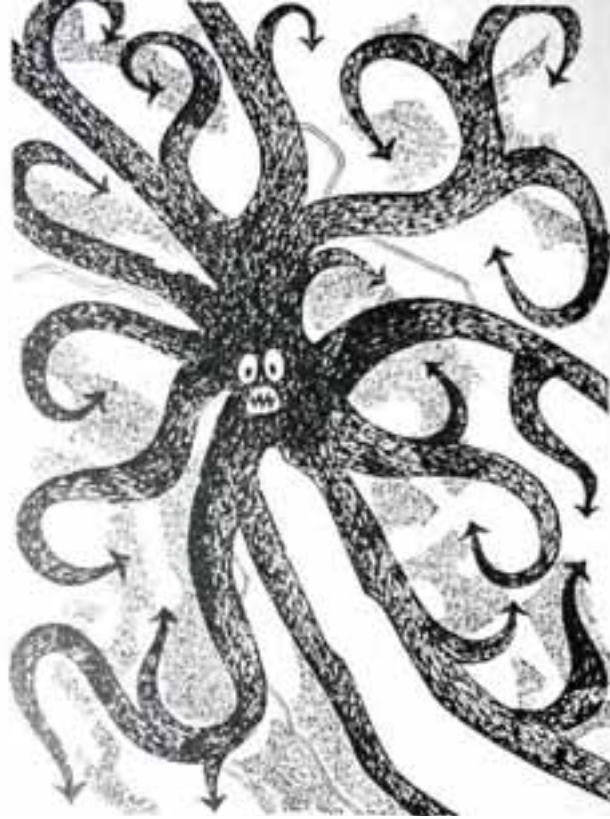
VARFÖR DELA STADENS RUM? BETYDELSEN AV 'CO-PRESENCE' ELLER 'SAMTIDIGTVARANDE'

SE ANDRA-BLI SEDD
TOLERANS-HÄNSYN
FÖRSÅELSE FÖR OLIKHETER
'PUBLIC CULTURE'
KONTEXTUELLA EFFEKTER

STADSBYGGNADSMODELLER = IDÉER OM SAMHÄLLET

SVAR PÅ VAR TIDS UTMANINGAR

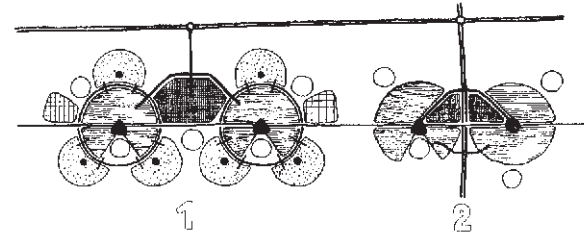
STORSTADENS SPÖKE, PLAN 1948

HOWARD'S GARDEN CITY 1898

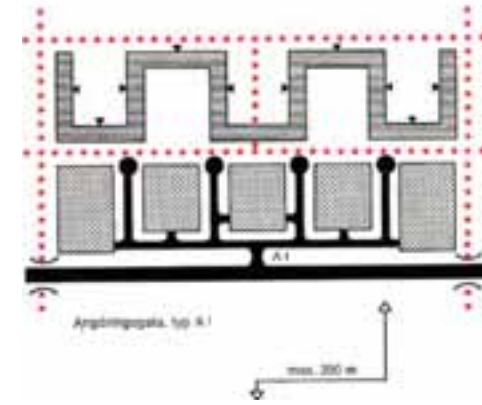

MARKELIUS

STOCKHOLMS GENERAL-PLAN 1952

Bild 1013. 1. Två fullt utbyggda stadsdelar med golvsnösnitt industriområde och grupperade kring en radieell förortsbana. Ingen anslutning till ringväg. Ca 1.800 m mellan stationerna. Ca 35.000 invånare. 2. Två stadsdelar utbyggda enbart med bostadsbyggnader och baserande dels på lösa kring radiell förortsbana dels lösa ut till ringväg med bussstråk. Ca 1.100 m mellan stationerna. Ca 24.000 invånare. Rändigt = hyresbostad; prickat = egenbostad; små rutor = industri; stora rutor = redningsområde; öppna rutor = skolor.

SCAFT

“The disabling effects of the urban transformation had the greatest impact on the weakest and least powerful people socially; those who depended on their local environment the most to support them in their everyday life, like children, elders, the sick and disabled, the unemployed.”

Julienne Hanson 2000: 117

Arkitektur och Stadsbyggnad – nya kunskapsutmaningar

Arkitektur och Stadsbyggnad – människans sätt att överbrygga begränsningar i tid och rum

Stadsbyggnadsforskning – stadsbyggnad strukturerar och formar alla urbana system

Sociala

Ekonomiska

Ekologiska

Tekniska

Stadsbyggnadsforskning – stadsbyggnad strukturerar andra urbana system genom stadsform

Stadsbyggnadsforskning –

kunskapsutmaningen är sambandet stadsform - stadsliv

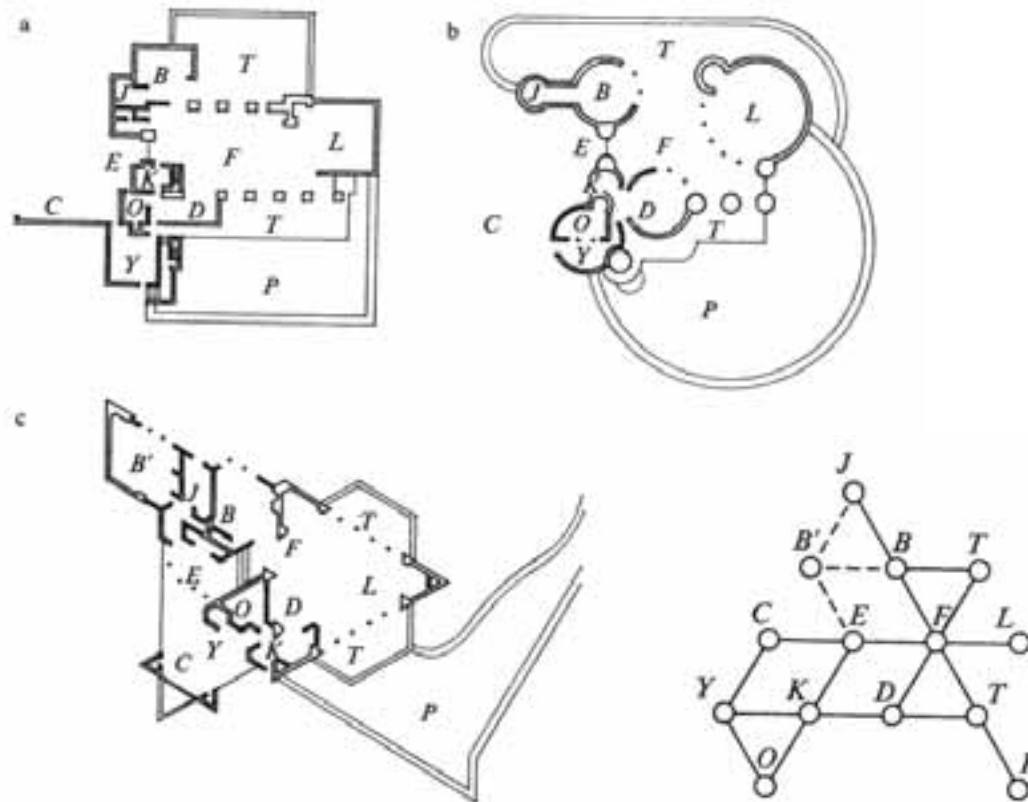
Stadsbyggnadsforskning – metoder att analysera stadens form

Stadsbyggnadsforskning – den representativa och den performativa formen

Stadsbyggnadsforskning – den representativa och den performativa formen

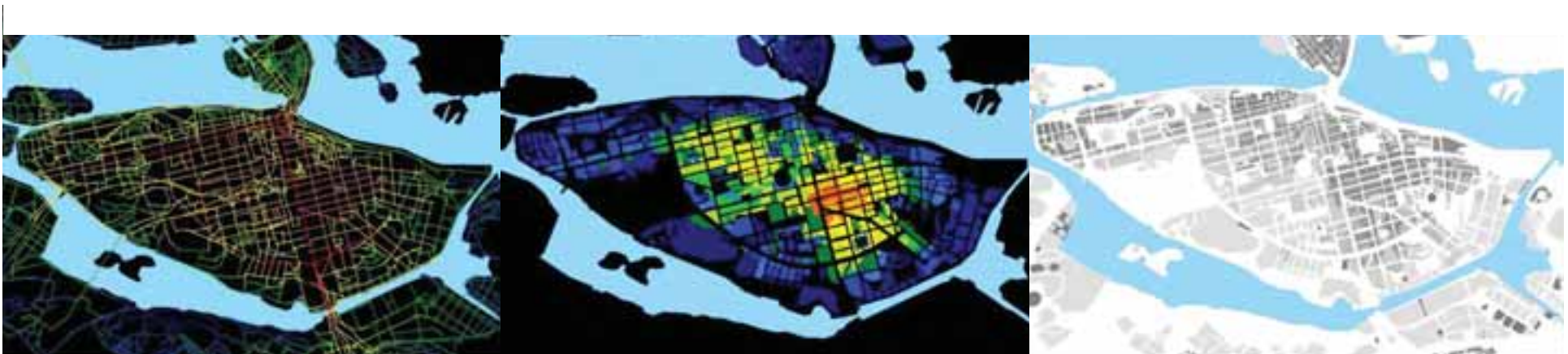

Den representativa formen bygger
tecken för gemenskap

den representativa formen bygger
tecken för intensitet

Stadsbyggnadsforskning – metoder att analysera den performativa formen

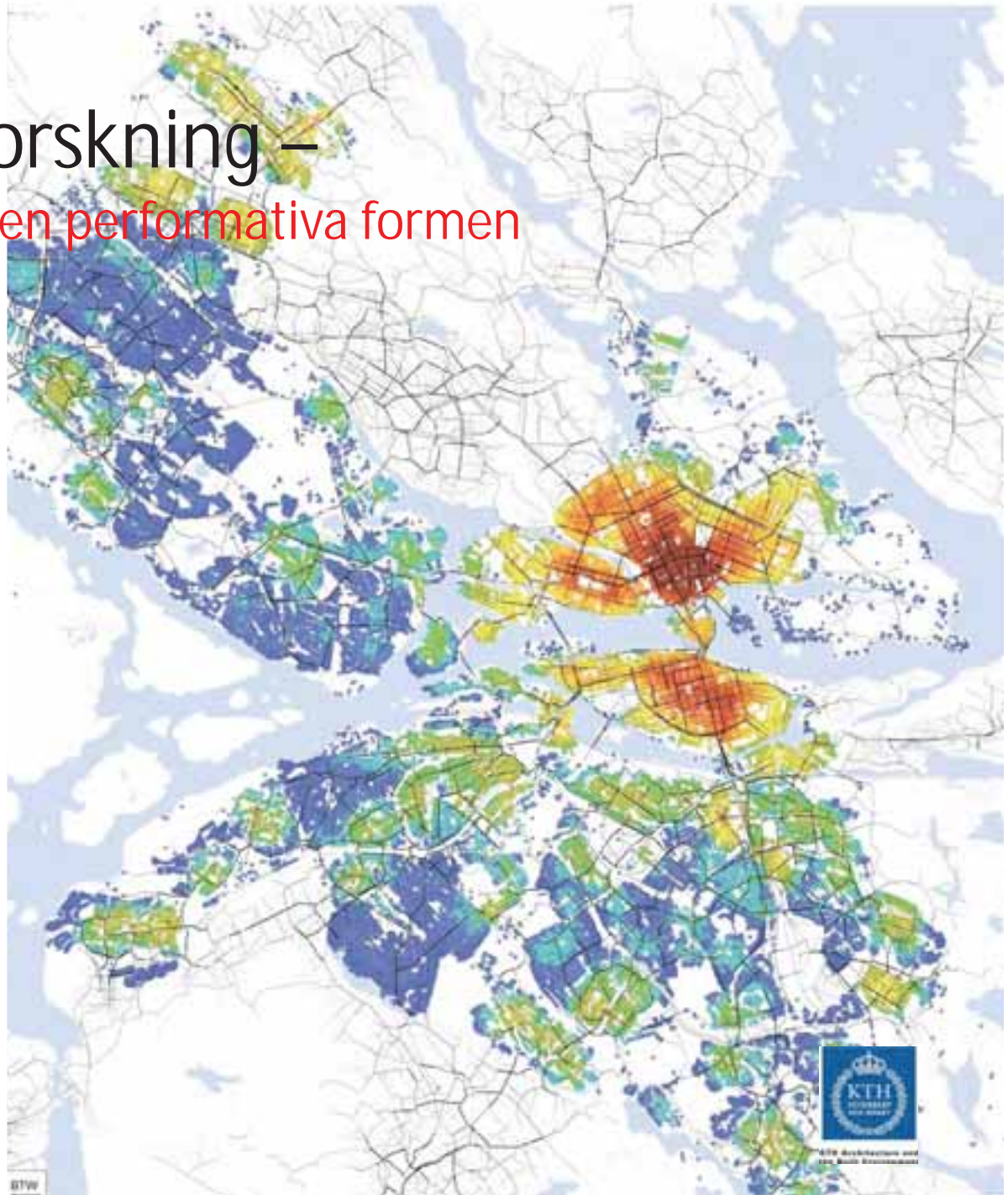

Tillgänglighet: Space syntax

Täthet: Place syntax

Diversitet: Kapacitetsanalys

Stadsbyggnadsforskning – metoder att analysera den performativa formen

Vår stadsbyggnadsforskning – studera stadsformens inverkan på andra urbana system

Sociala system

Ekonomiska system

Ekologiska system

ATT SKAPA ÅTSKILLNAD OCH AVSTÅND

PERFORMATIVITET: VAD RUMMET 'GÖR'

STADSRUM SOM ISOLERAR RESURSER DEN BYGGDA MILJÖNS FÖRMÅGA ATT SKAPA AVSTÅND

STADSRUM SOM TILLGÄNGLIGGÖR RESURSER DEN BYGGDA MILJÖNS FÖRMÅGA ATT SKAPA NÄRHET

FORSKNINGSPROJEKTET DELA[D] STAD

SYFTE

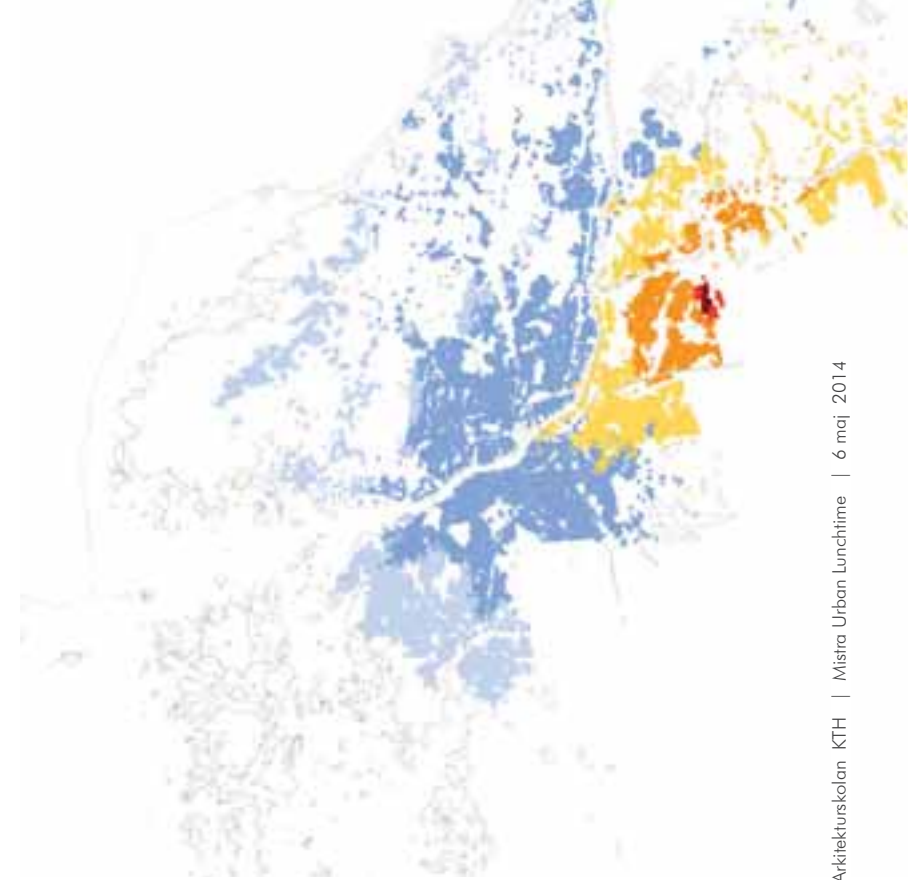
Att brygga forskning och praktik

Att identifiera lämpliga metoder och verktyg

Att bygga upp en databas och en rumslig modell

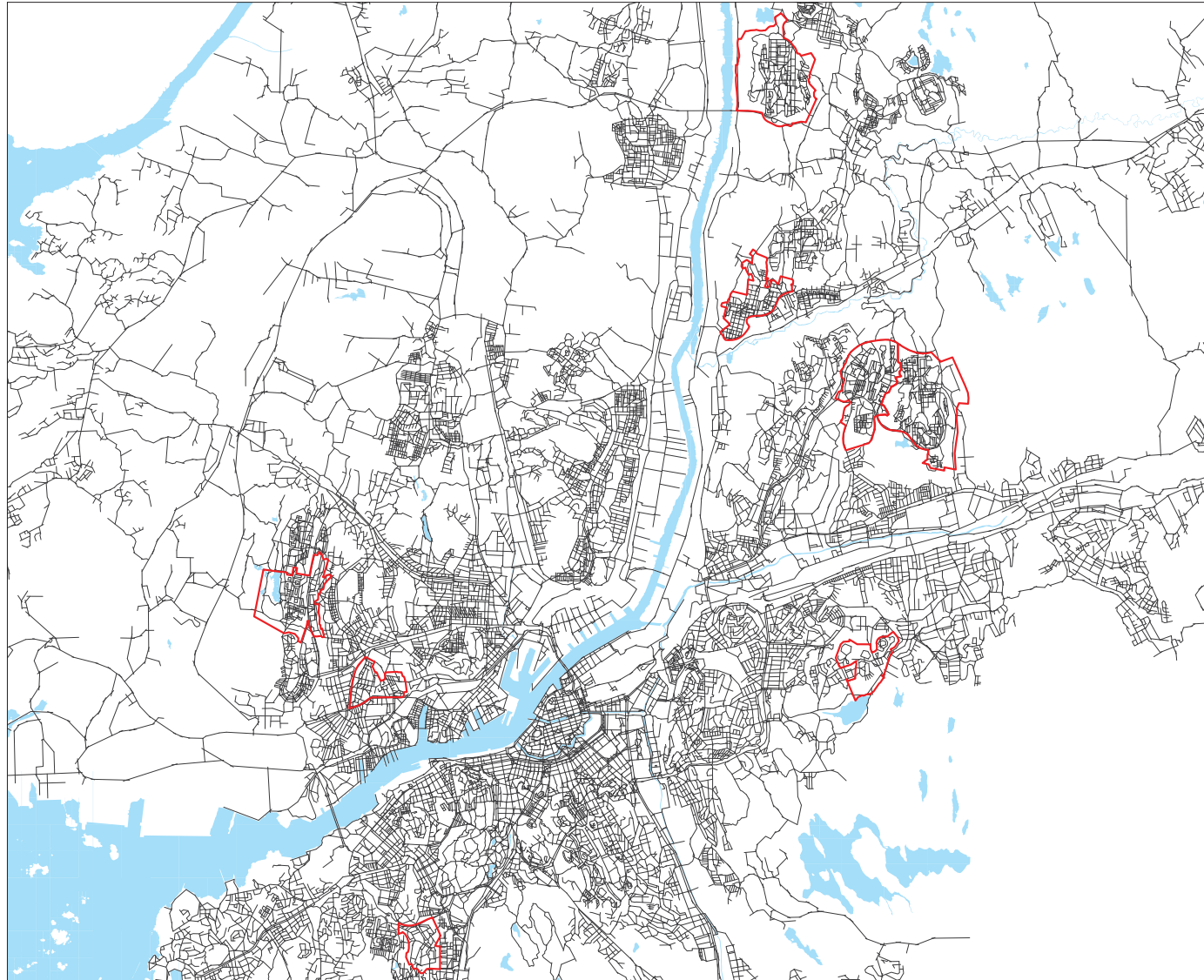
Att identifiera möjligheter och hinder

Att undersöka hur styrdokument och arbetssätt kan utvecklas

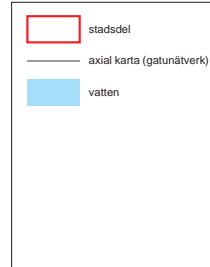

DELA[D] STAD

MODELL - DATABAS - 4 + 3 OMRÅDEN

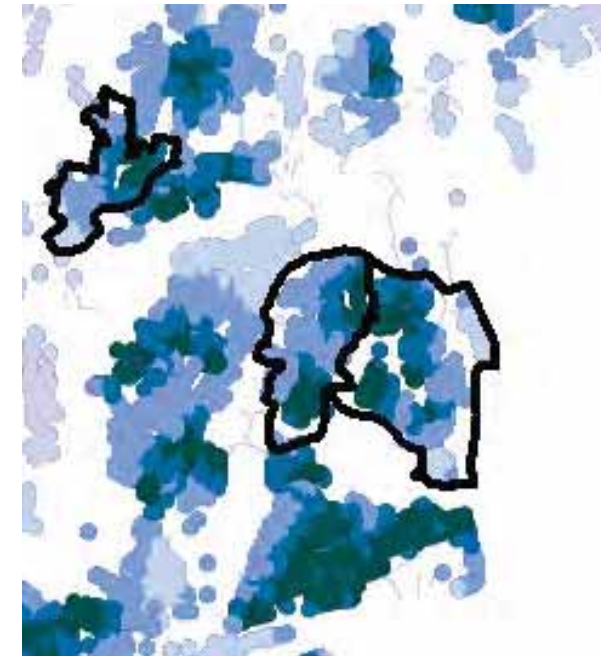
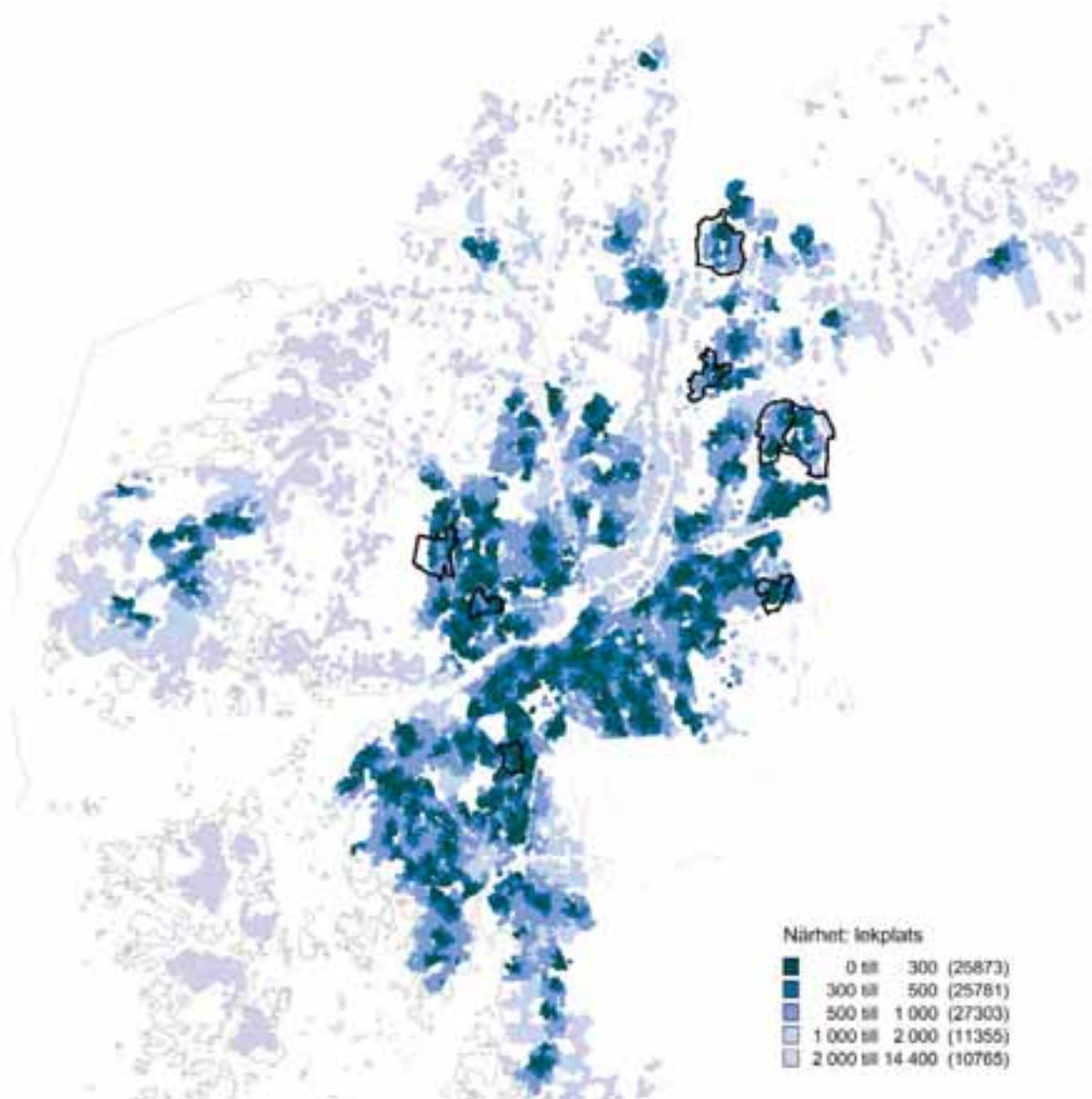
Göteborg

arbetsmaterial_20140121
projekt Dela(d) stad
KTH Stockholm 2014

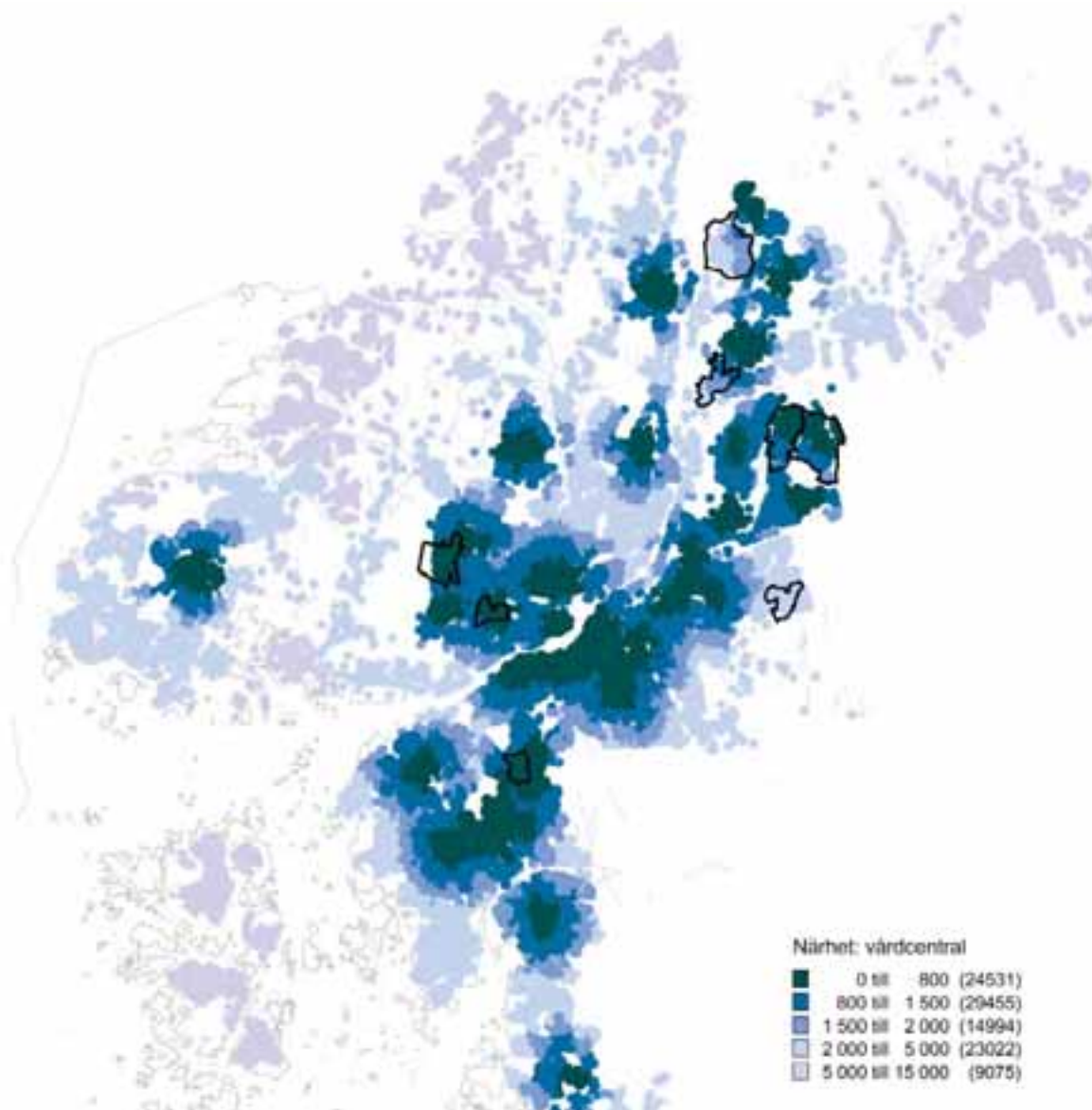
DELA[D] STAD

TEMATISKA ANALYSER - NÄRHET TILL LEKPLATS

DELA[D] STAD

TEMATISKA ANALYSER - NÄRHET TILL VÅRDcentralER

DELA[D] STAD - TEMATISKA ANALYSER

KRITERIER SOM DEFINIERAR LIVSVILLKOR

RESURSFÖRDELNING

metrisk avstånd till vårdcentraler	1
metrisk avstånd till grundskolor	1
metrisk avstånd till lekplatser	1
metrisk avstånd till fritidsgårdar	1
metrisk avstånd till hällplatser	1
metrisk avstånd till livsmedelsbutiker	1
tilgång till kultur	1
tilgång till sport (inne och ute)	1
tilgång till religion, och/eller föreningar	1
tilgång till restaurang	1
tilgång till park (enhetsskatalog/sociotopkartan)	1
tilgång till restaurang	1
tilgång till butik	1
tilgång till religion, och/eller föreningar	1
tilgång till sport (inne och ute)	1
tilgång till kultur	1
topologisk avstånd till livsmedelsbutiker	1
topologisk avstånd till hällplatser	1
topologisk avstånd till skolor 1-9	1
topologisk avstånd till vård	1

axiala steg

0.6 Avstånd till ... i meter
PST Attraction Distance (minimum distance)

19.24 Avstånd till ... i axiala steg
PST Attraction Distance (minimum distance)

vårdcentraler

filer: ADDRESS_RESURSFÖRDELNING_140114_axial_131225_unlinks_131225_vårdcentraler_140114
data från Göteborg och grannkommunen: vi tog bara med vårdcentraler och inte tandvård
(Data kommer från VGR och är ett datauttag från hemsidan på 1177.se)

grundskolor

filer: ADDRESS_RESURSFÖRDELNING_140114_axial_131225_unlinks_131225_grundskolor
data från enhetskatalogen

lekplatser

filer: ADDRESS_RESURSFÖRDELNING_140114_axial_131225_unlinks_131225_lekplatserna

fritidsgårdar

filer: ADDRESS_RESURSFÖRDELNING_140114_axial_131225_unlinks_131225_fritidsgårdar
data från enhetskatalogen

hällplatser

filer: ADDRESS_RESURSFÖRDELNING_140114_axial_131225_unlinks_131225_hällplatslagen

livsmedelsbutiker

filer: ADDRESS_RESURSFÖRDELNING_140114_axial_131225_unlinks_131225_livsmedel_140114
data från livsmedel_Adresspunkter: vi tog bara med "livsmedelsbutik - med bearbetning" och "livsmedelsbutik - utan bearbetning"

0.12 Tillgänglighet tillhet inom 1000 meter
PST Attraction Accessibility

13-18 Tillgänglighet tillhet inom 10 axiala steg
PST Attraction Accessibility

kultur

filer: ADDRESS_RESURSFÖRDELNING_140114_axial_131225_unlinks_131225_enhetskatalogen_kultur
data från enhetskatalogen:

bibliotek
konserter
kulturklubbar
konserter
musik

sport (inne och ute)

filer: ADDRESS_RESURSFÖRDELNING_140114_axial_131225_unlinks_131225_enhetskatalogen_sport
data från enhetskatalogen:

arv
bani och löpbanor
badbänor
bänor
gym och motionscentrum
gymnasieklubbar
idrotter
natursport
sportklubbar

föreningar

filer: ADDRESS_RESURSFÖRDELNING_140114_axial_131225_unlinks_131225_besöksadresser_föreningar

butiker

data från arbetsställeregistret:
specialized-butikhandel
specialized-butikhandel med gator
specialized-butikhandel med gåsgång
Apotekhandel
Bakverk
konsumtvaror
kafferi
parfymeri/överkänslighet
livsmedelhandel med direkt varuslag
varj specialized-butikhandel med livsmedel
specialized-butikhandel med alkoholfria och andra drycker

restaurang

filer: ADDRESS_RESURSFÖRDELNING_140114_axial_131225_unlinks_131225_enhetskatalogen_sport
data från livsmedel_Adresspunkter:
avsnitt
restaurang

grön

filer: ADDRESS_RESURSFÖRDELNING_140114_axial_131225_unlinks_131225_sociotopkarta_gr001
1PST valde jag att räkna med tillgång till parktyta, som målpunkt räknas inle med centrum av parker, men med en punkt i var fjärde meter av parkeringen: parkeringen är fördelad över de parkrandsegmenter

RESURSFÖRDELNING

Kriterier Göteborg 2013-12-18

ARBETE

1	avstånd till city	1
2	resetid till city	1
3	befolkningstäthet (inom 1000 m)	1
4	integration R6	1
5	integration R30 (kanske R50)	1
6	interface R6-R30 (R50?)	1
7	betweenness 2 km	1
8	inkomst	1
9	förvärvsfrekvens	1
10	arbetslöshet	1
11	tillgånglig arbete 500 meter	1
12	tillgånglig arbete 1000 meter	1
13	tillgånglig arbete 5000 meter	1
14	tillgånglig stöd 2000 meter	1

1 avstånd till city
PST Attraction Distance (minimum distance)
filer: ADDRESS_ARBETE_140109_axial_131225_unlinks_131225_central_stator
- från varje adress metrisk avstånd (i meter) till Göteborg central station
- medelvärde inom varje område

2 resetid till city
PST Attraction Distance (minimum distance)
filer: ADDRESS_ARBETE_140109_axial_131225_unlinks_131225_hällplatslagen_restic
- från varje adress minimal metrisk avstånd (i meter) till spåravagns hällplatser: finns det bara buss tog vi minimal metrisk avstånd till buss hö
- beräkning av tid för att gå från varje adress till hällplatser inom områdena (100 m per minut
- summera tid att gå från adress till hällplats till Göteborg central station med kollektiv trafik (beräknad med resrotol.se) vardag mellan 8 i
- medelvärde inom varje område

3 befolkningstäthet (inom 1000 m)
PST Attraction Accessibility
filer: ADDRESS_ARBETE_140109_axial_131225_unlinks_131225_Befolkning (ForvDag + SummaBef)
- från varje adress tillgånglig arbete (ForvDag + SummaBef) inom 1000 meter
- medelvärde inom varje område

8 inkomst
filer: ADDRESS_ARBETE_140109_inkomst, stadsdelar_admin_140108

9 förvärvsfrekvens

10 arbetslöshet

11 tillgånglig arbete 500 meter
PST Attraction Accessibility
filer: ADDRESS_ARBETE_140109_axial_131225_unlinks_131225_Befolkning (ForvDag)
- från varje adress tillgånglig arbete (ForvDag) inom 500 meter
- medelvärde inom varje område

12 tillgånglig arbete 1000 meter
PST Attraction Accessibility
filer: ADDRESS_ARBETE_140109_axial_131225_unlinks_131225_Befolkning (ForvDag)
- från varje adress tillgånglig arbete (ForvDag) inom 1000 meter
- medelvärde inom varje område

13 tillgånglig arbete 5000 meter
PST Attraction Accessibility
filer: ADDRESS_ARBETE_140109_axial_131225_unlinks_131225_Befolkning (ForvDag)
- från varje adress tillgånglig arbete (ForvDag) inom 5000 meter
- medelvärde inom varje område

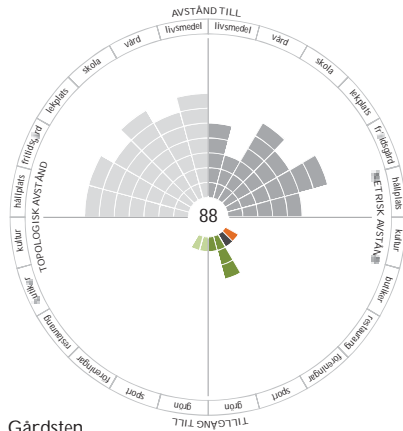
14 tillgånglig stöd 2000 meter
PST Attraction Accessibility
filer: ADDRESS_ARBETE_140109_axial_131225_unlinks_131225_Enhetskatalogen_Arbeitsstallerregistret

ARBETE

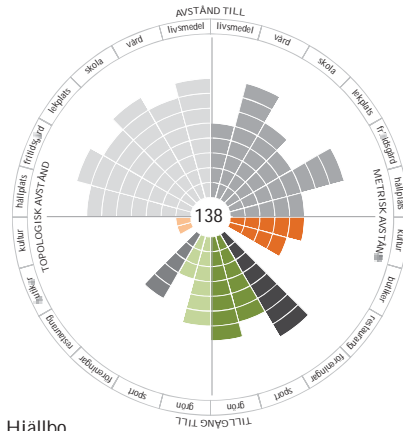

JÄMFÖRANDE ANALYSER

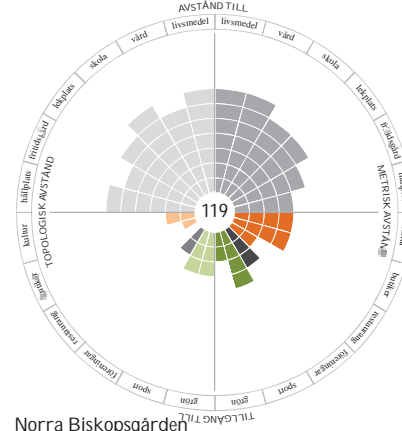
NÄRHET TILL RESURSER - OJÄMLIKA LIVSVILLKOR

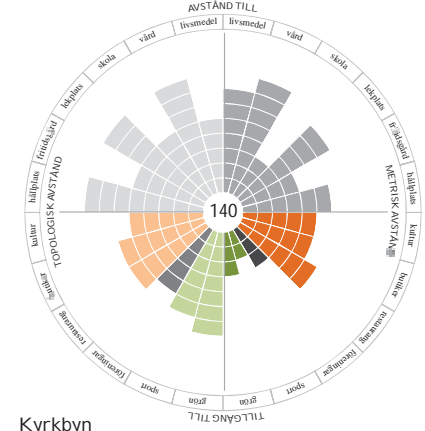
Gärdsten

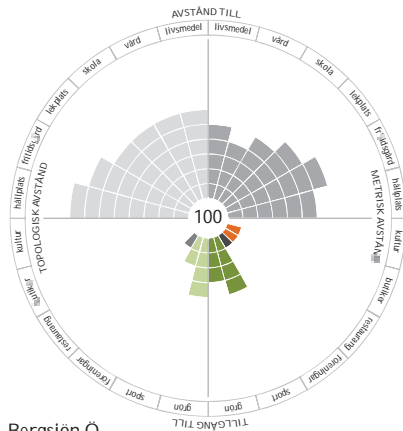
Hjällbo

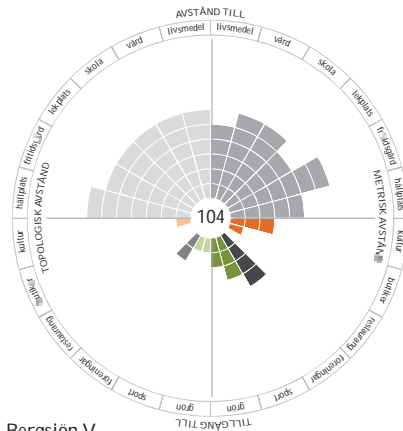
Norra Biskopsgården

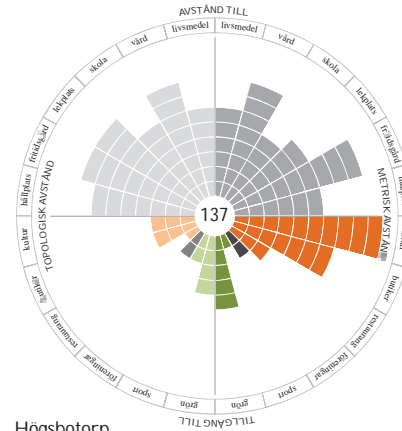
Kyrkbyn

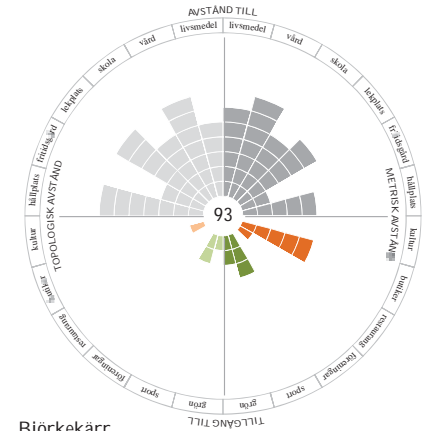
Bergsjön Ö

Bergsjön V

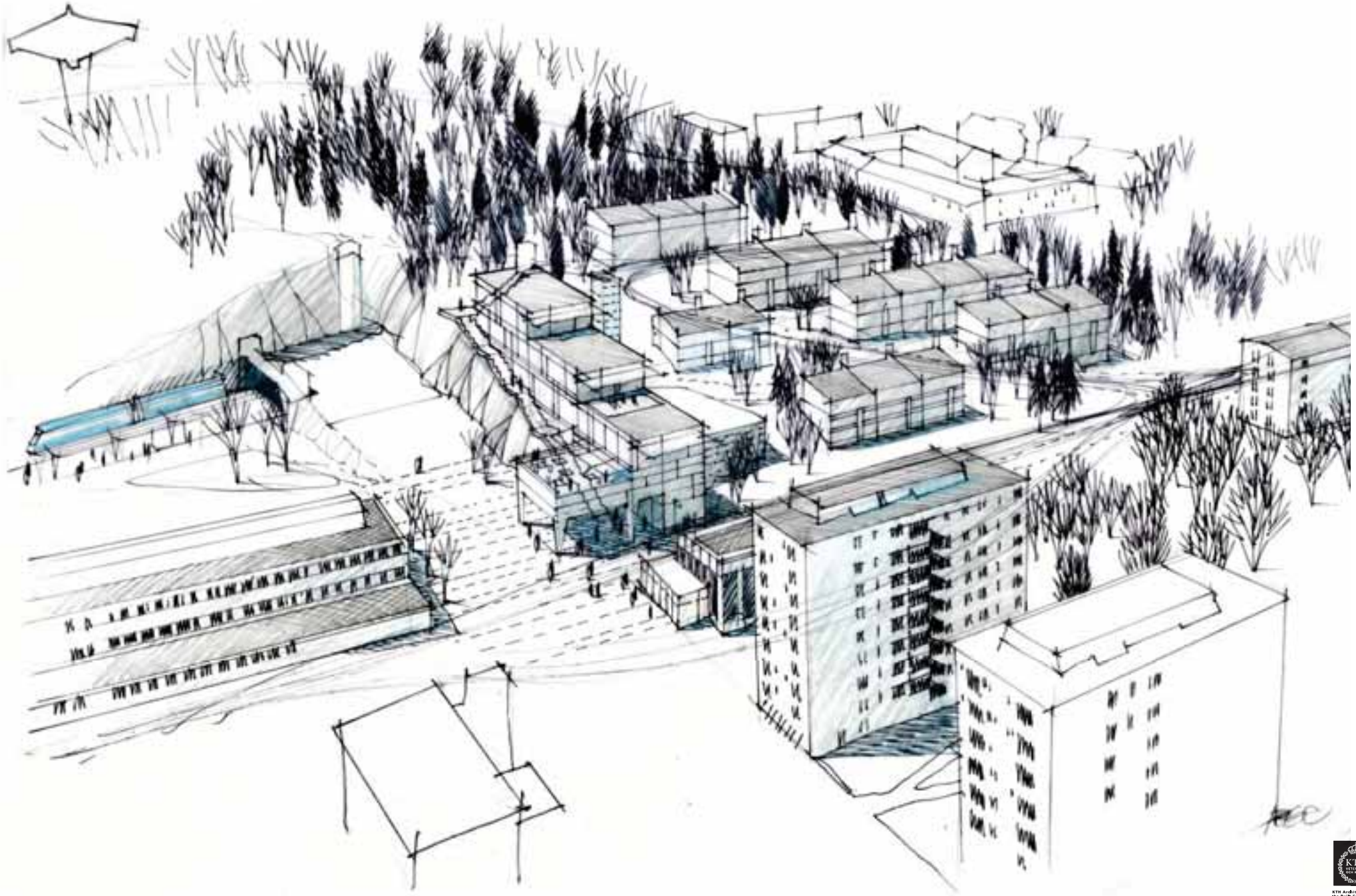

Högsbotorp

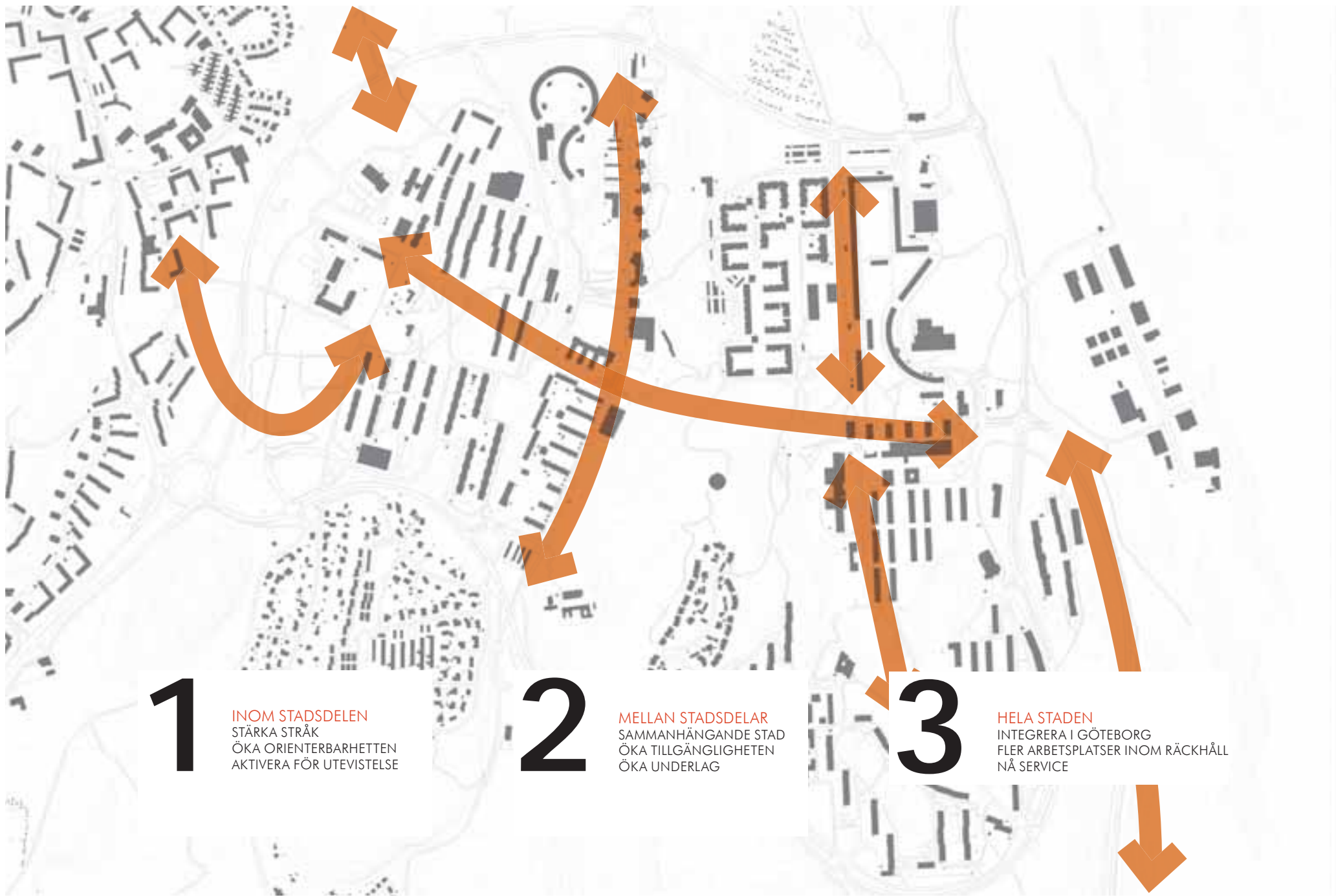

Björkekärr

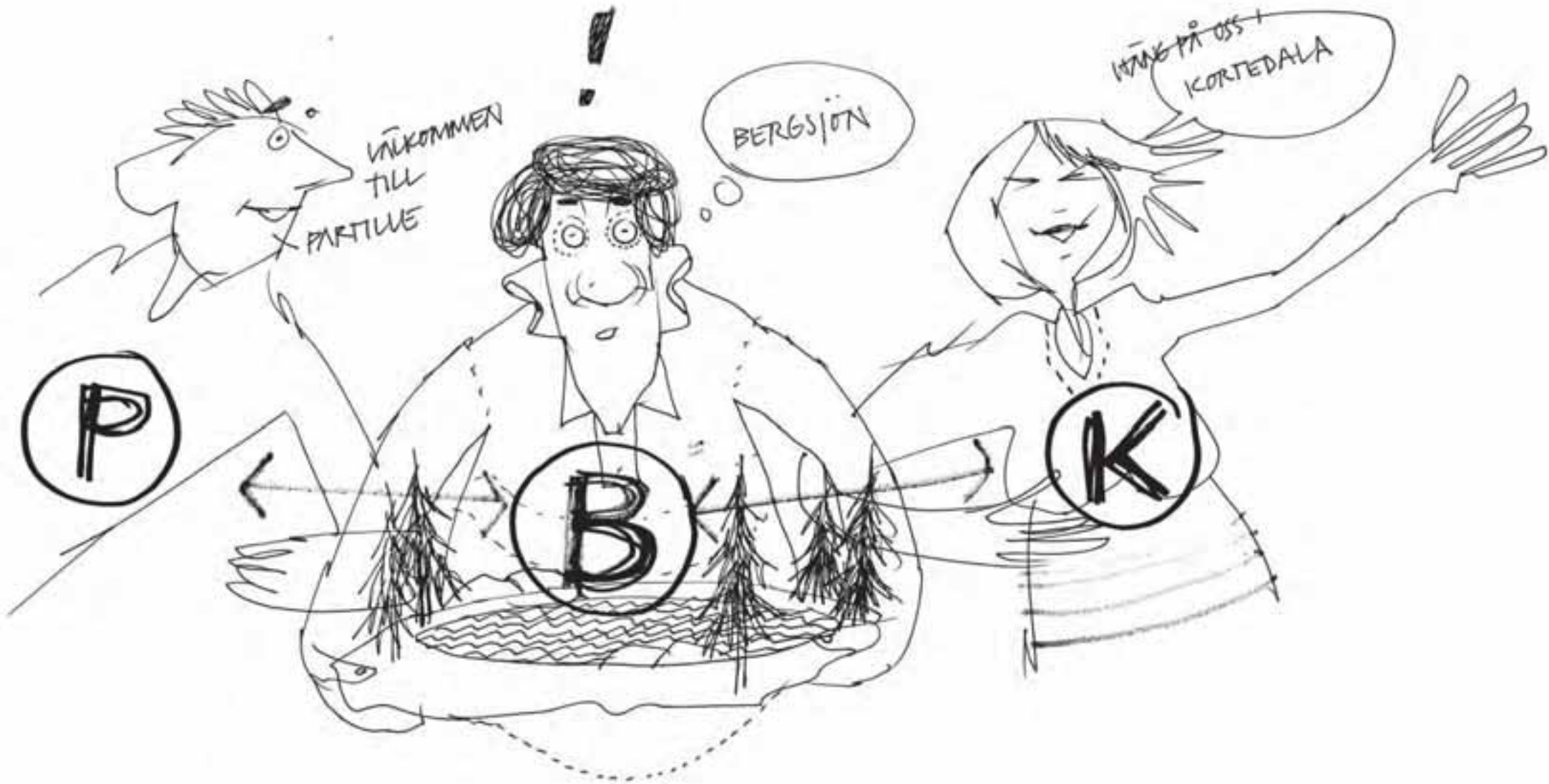
TILLÄMPNING: EXEMPLET BERGSJÖN

OMRÅDESPERSPEKTIV - 'ARMKROK' - HELA STADEN

SAMMANHÅLLEN STAD - DET LOKALA ÄR AVGÖRANDE

MÅL

Trygghet

Samspelsintegration

Jämlika livsvillkor

PROCESSER - AKTÖRER

**Befolkade stråk:
mix & intensitet**

STADSBYGGNADS- KOMPONENTER

Förändrar gatunätet

Adderar byggnader

Konstituering-Entrétäthet

Öka orienterbarheten

Performativa byggnader

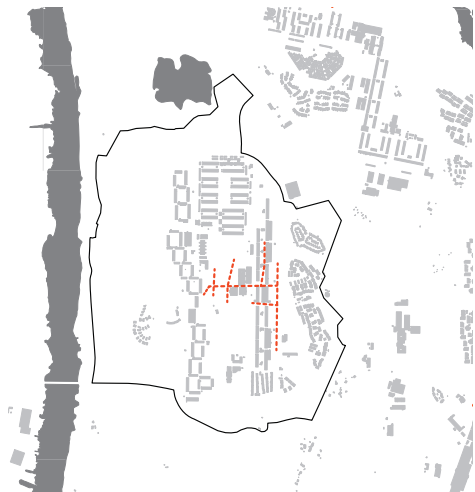
Intensifiera aktiviteter i
grönområden

ANALYS AV DET OFFENTLIGA RUMMET SOM MÖTESPLATS

TYOLOGI

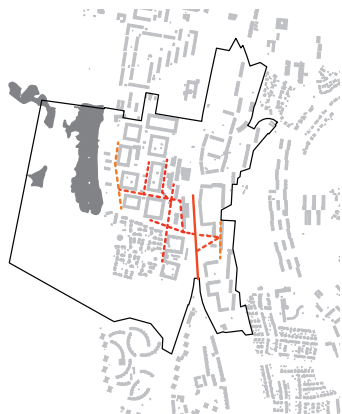
Gårdsten

Hjällbo

N. Biskopsgården

Bergsjön

Stråkanalys

Potential som mötesplats:
ungdomar

Typologi mötesplatser

lokal
fokus

koppling med
omgivning

hög diversitet:
handel, ungdom, vardag

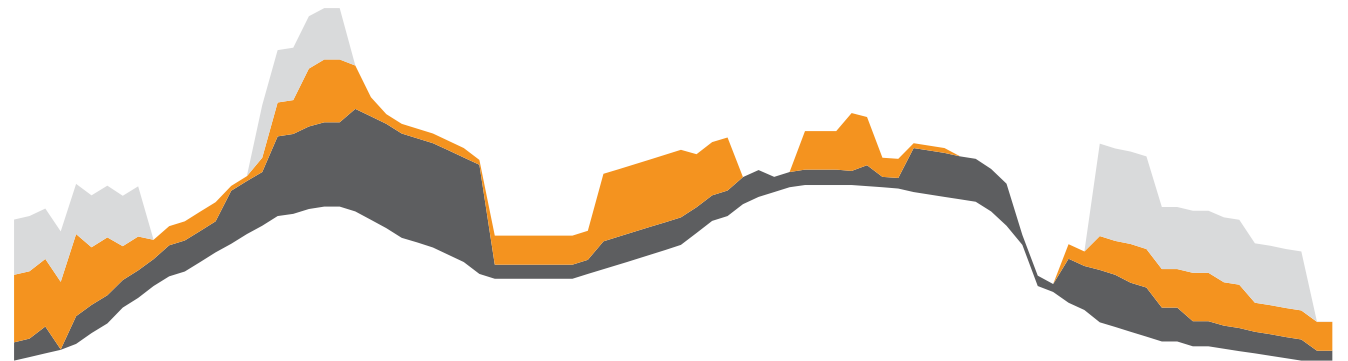
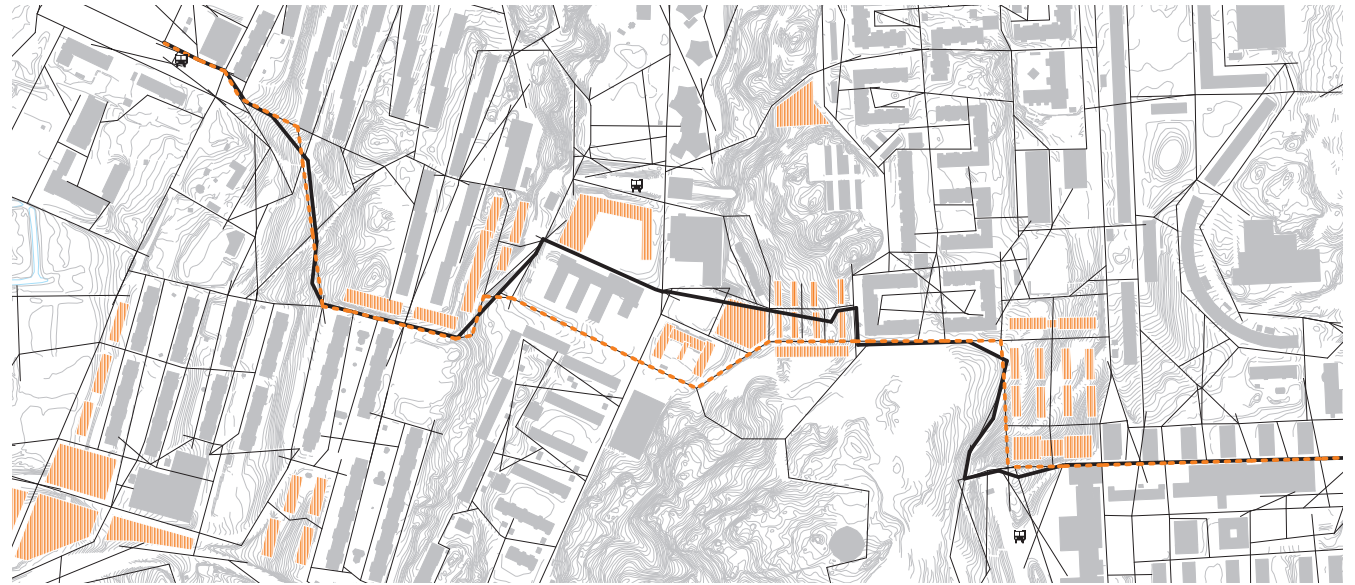
mellan diversitet:
handel, ungdom / ungdom, vardag

låg diversitet:
vardag

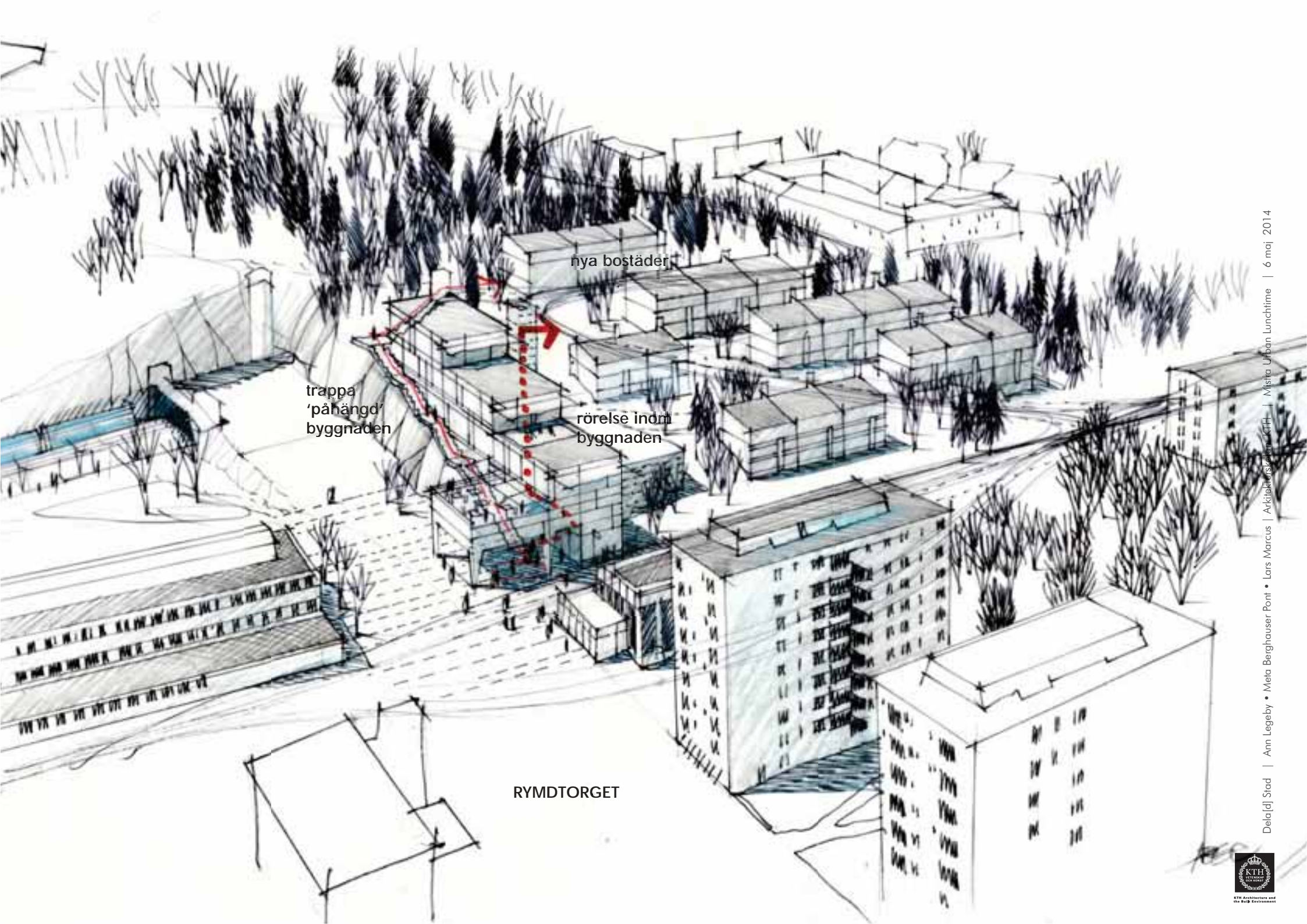
BESKRIVNING AV STADEN

MÖTESPLATSER: HUVUDSTRÅK

TOPOGRAFI ■ BETWEENNESS_2KM ■ ENTRETÄTHET ■ MIX

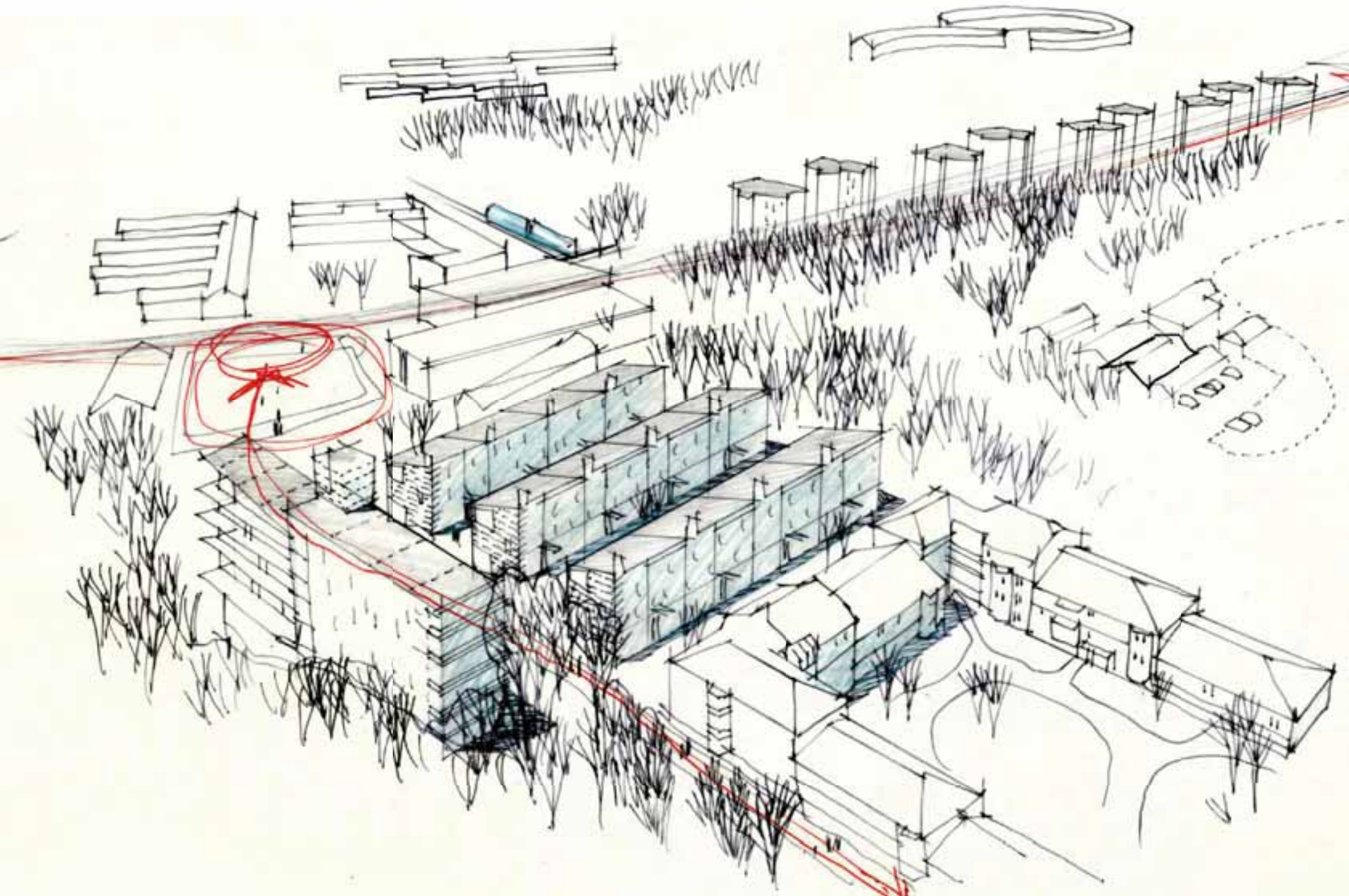
nya bostäder

trappa
'påhängd'
byggnaden

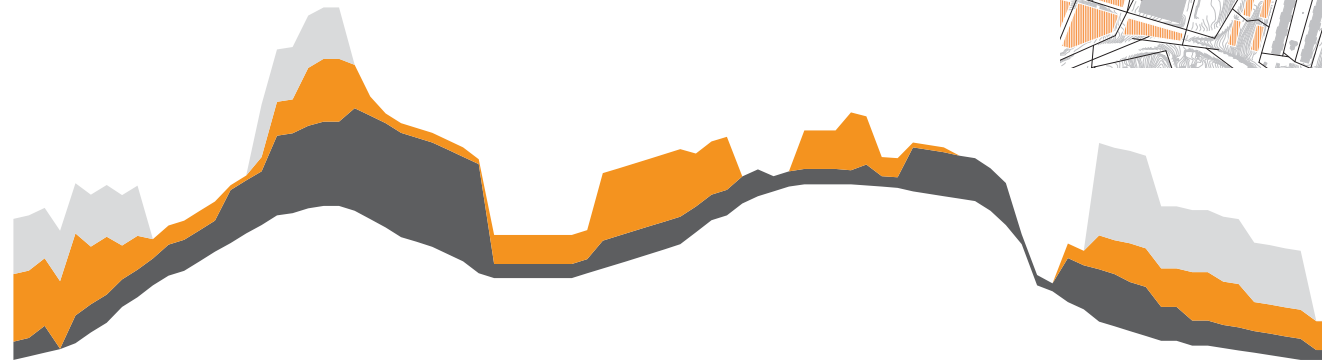
rörelse in till
byggnaden

RYMDTORGET

UTVÄRDERING AV FÖRSLAG HUVUDSTRÅK

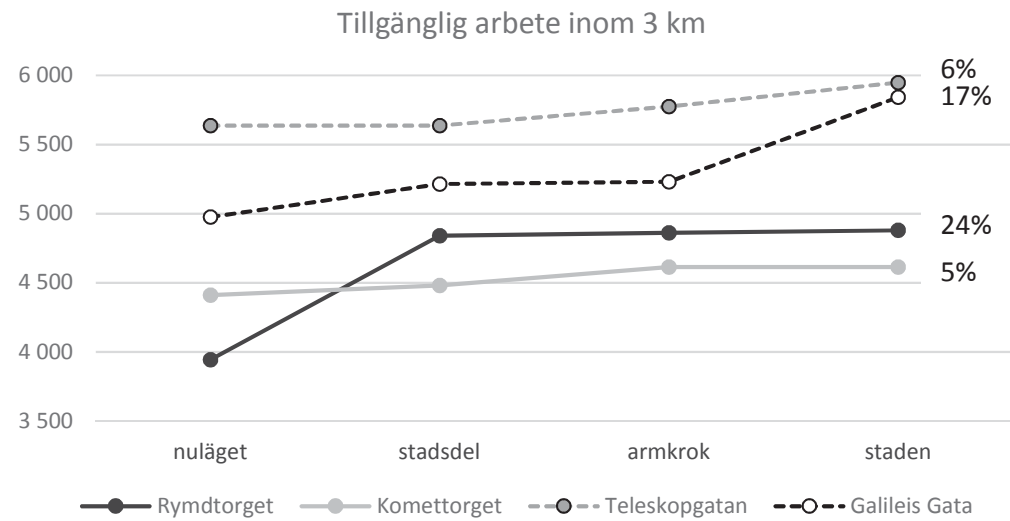
TOPOGRAFI ■ BETWEENNESS_2KM ■ ENTRETÄTHET ■ MIX

TOPOGRAFI ■ BETWEENNESS_2KM ■ ENTRETÄTHET ■ MIX

UTVÄRDERING AV FÖRSLAG

TILLGÄNGLIGHET TILL ARBETSPLATSER

'ARMKROK'

Gärdsås mosse

nya kvarter

nya kvarter

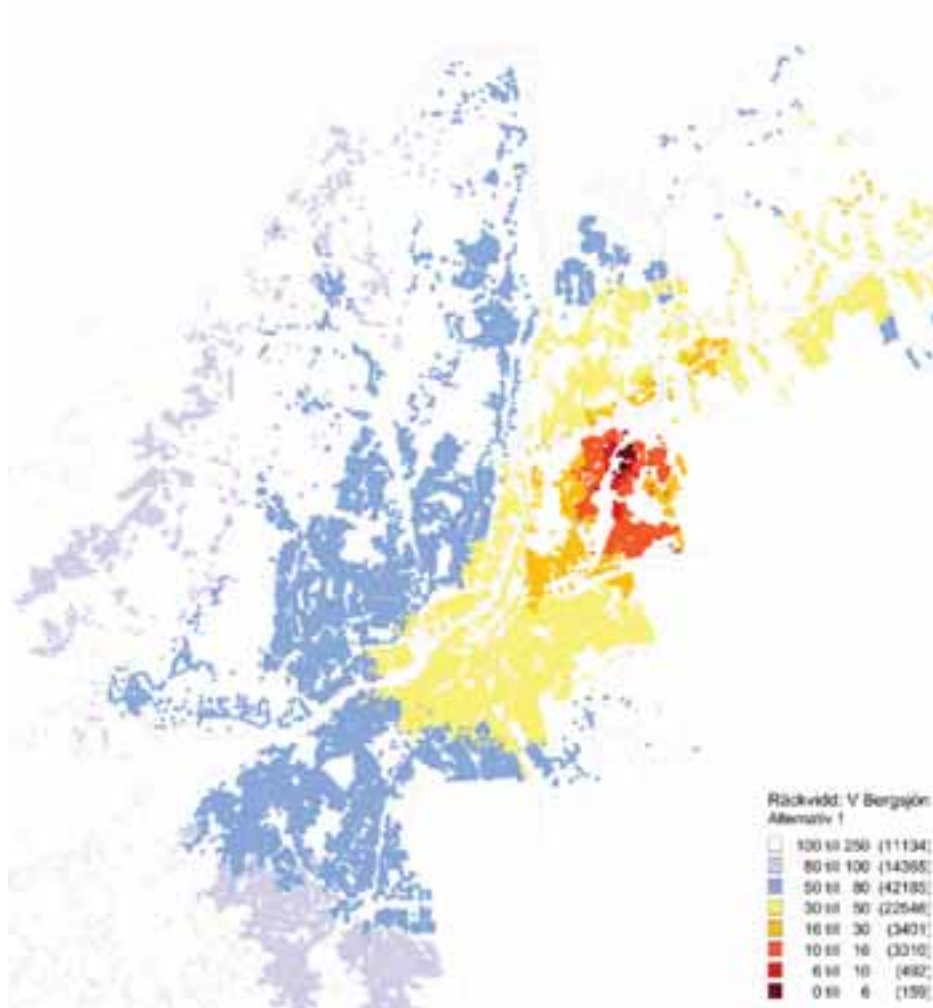
BERGSJÖN

KORTEDALA

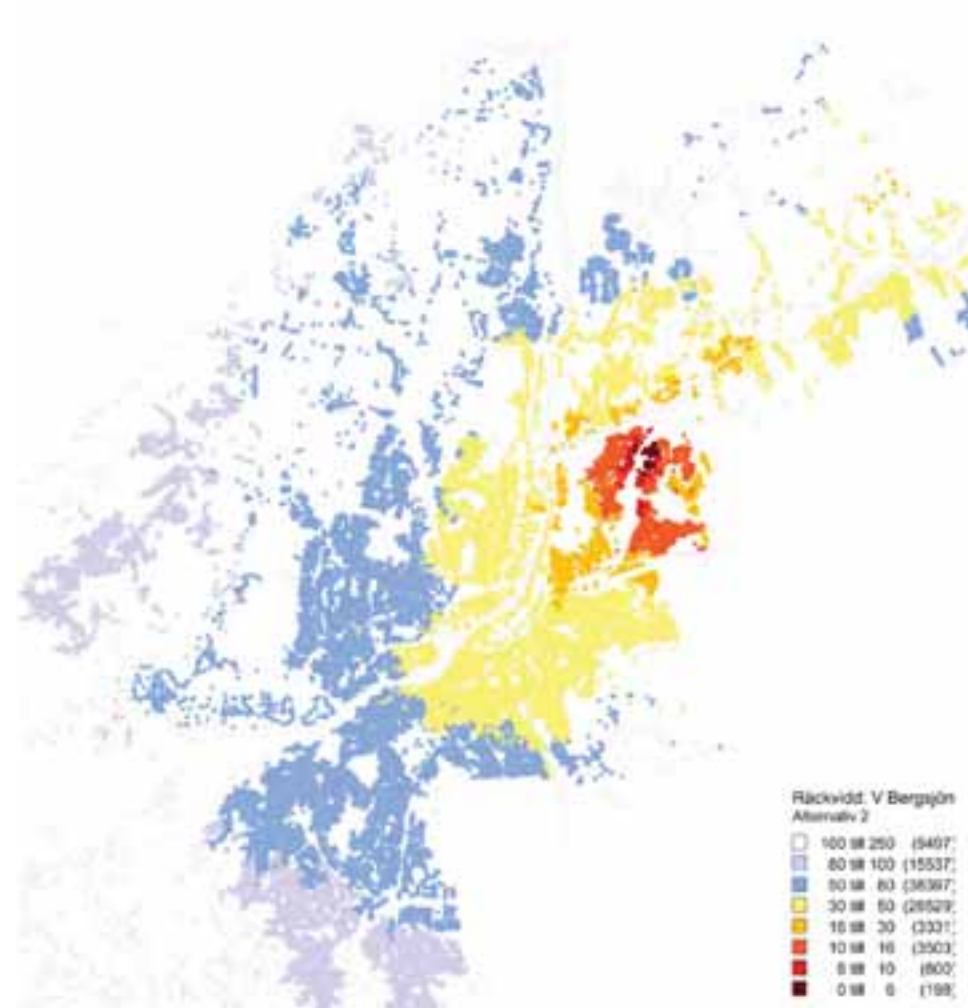
nya kvarter

UTVÄRDERING AV FÖRSLAG

RUMSLIG RÄCKVIDD

INOM OMRÅDET

'ARMKROK'

SUMMERING

Stadsbyggandet är ett effektivt och viktigt verktyg för att fördela samhällliga resurser och skapa mer jämlika livsvillkor

Stadsbyggandet 'verkar under lång tid' och är därför ett strategiskt verktyg för allt hållbarhetsarbete

Stadsbyggnadspraktiken behöver tillämpa den kunskap och de metoder som idag finns för att förstå effekterna av stadsbyggnadsprojekt

Forskning kan bidra till att bygga en starkare arkitekt- och planerarpraktik